

Na pšenici závislá námahou indukovaná anafylaxe

MUDr. Barbara Mílková

Alergomed, s. r. o., Třinec

Na pšenici závislá námahou indukovaná anafylaxe – z angl. WDEIA (wheat-dependent exercise-induced anaphylaxis) je vzácná, ale potenciálně závažná potravinová alergie, při které dochází k rozvoji anafylaxe, pokud je potravina obsahující pšenici konzumována do 4 hodin před fyzickou aktivitou nebo záhy po jejím ukončení, přičemž její konzumace bývá za jiných okolností pacientem tolerována. Na jejím vzniku se vedle fyzické námahy mohou spolupodílet i některé další kofaktory.

Klíčová slova: food-dependent exercise-induced anaphylaxis (FDEIA), wheat-dependent exercise-induced anaphylaxis, (WDEIA), anafylaxe, gliadin.

Wheat-dependent exercise-induced anaphylaxis

Wheat-dependent exercise-induced anaphylaxis (WDEIA) is a rare but potentially serious food allergy in which anaphylaxis develops if food containing wheat is consumed within 4 hours before or shortly after physical activity. While its consumption is tolerated by the patient under other circumstances. In addition to physical exertion, some other cofactors can contribute to its development.

Key words: food-dependent exercise-induced anaphylaxis (FDEIA), wheat-dependent exercise-induced anaphylaxis (WDEIA), anaphylaxis, gliadin.

Úvod

Námahou indukovaná anafylaxe (z angl. exercise-induced anaphylaxis, EIA) je definována jako výskyt alergických symptomů různého stupně závažnosti během nebo záhy po ukončení fyzické aktivity. Námahou indukovaná anafylaxe závislá na potravině (z angl. Food-dependent exercise-induced anaphylaxis, FDEIA) je podtypem námahou indukované anafylaxe, při kterém je rozvoj alergických symptomů podmíněn souběhem fyzické aktivity a konzumace konkrétní potraviny, kdy ve většině případů konzumace potraviny předchází fyzické aktivitě. Daná potravina je pacientem za jiných okolností tolerována, také samotné cvičení pacienti z této skupiny tolerují bez potíží (1). Jako potravinový spouštěč alergické reakce závislé na námaze bylo identifikováno vícero potravin. Poprvé byla v roce 1979 popsána reakce na mořské plody konzumované pacientem před vytrvalostním během (2). Spolu s pšenicí jsou mořské plody

nejčastějším vyvolávajícím faktorem FDEIA (1), dále byly popsány reakce po celeru, oříšcích, grepech a dalších potravinách (3).

Mezi nejčastější příznaky anafylaxe u FDEIA patří:

- pruritus, urtikárie, angioedém,
- stridor, laryngospasmus, dysfonie, dyspnoe, bolesti na hrudi,
- GIT příznaky: kolika, nauzea, vomitus, průjem,
- cefalea, ztráta vědomí,
- hypotenze.

Prevalence FDEIA má narůstající tendenci. Udává se, že námahou indukovaná anafylaxe (EIA) tvoří 5–15 % všech případů anafylaxe (3), z toho se u 33–50 % jedná o námahou indukovanou anafylaxi závislou na potravině (4). Nejčastěji se vyskytujícím podtypem FDEIA je námahou indukovaná anafylaxe závislá na pšenici (WDEIA). Zatímco na kofaktorech (včetně fyzické námahy) nezávislá alergie

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2024;25(2):102-104

<https://doi.org/10.36290/ped.2024.021>

Článek přijat redakcí: 1. 2. 2024

Článek přijat k tisku: 5. 3. 2024

MUDr. Barbara Mílková

barbara.milkova@alergomed.cz